САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

Санхүү, эдийн засгийн нөхцөл байдал ба Ковид–19–ын нөлөө

20.06.2020

/Сургалтын зорилгоор бэлдэв/

Агуулга

01 Олон улсын эдийн засаг, санхүүгийн зах зээлийн төлөв

02 Монгол улсын эдийн засаг, санхүүгийн зах зээлийн өнөөгийн байдал, үүсэж буй эрсдэл

Дэлхийн эдийн засаг, санхүүгийн зах зээл

Монгол Улсын эдийн засаг, санхүүгийн зах зээл

Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, сургамж, цаашид

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

Дэлхийн ДНБ–ний өсөлт

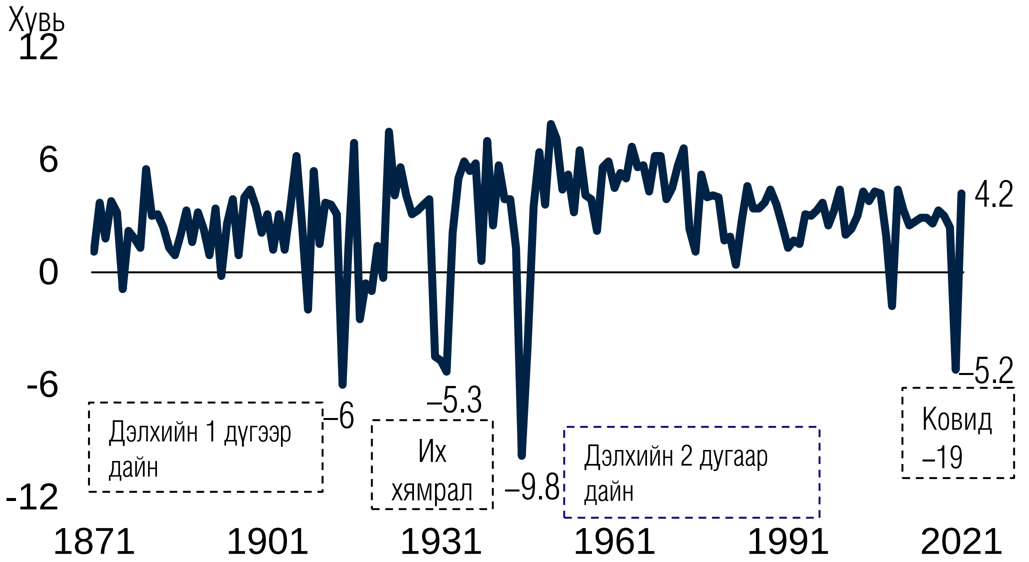

Эх сурвалж: Дэлхийн банк

Улс орнуудын эдийн засгийн өсөлтийн таамаглал

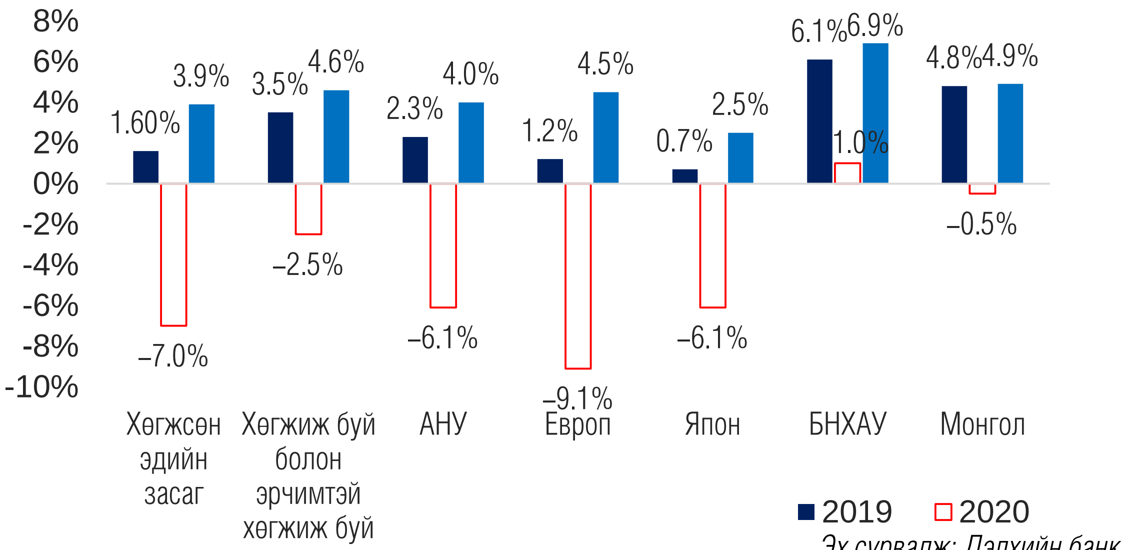

Эх сурвалж: Дэлхийн банк

Эдийн засгийн уналтад орсон улс орнууд (нэг хүн ногдох ДНБ)

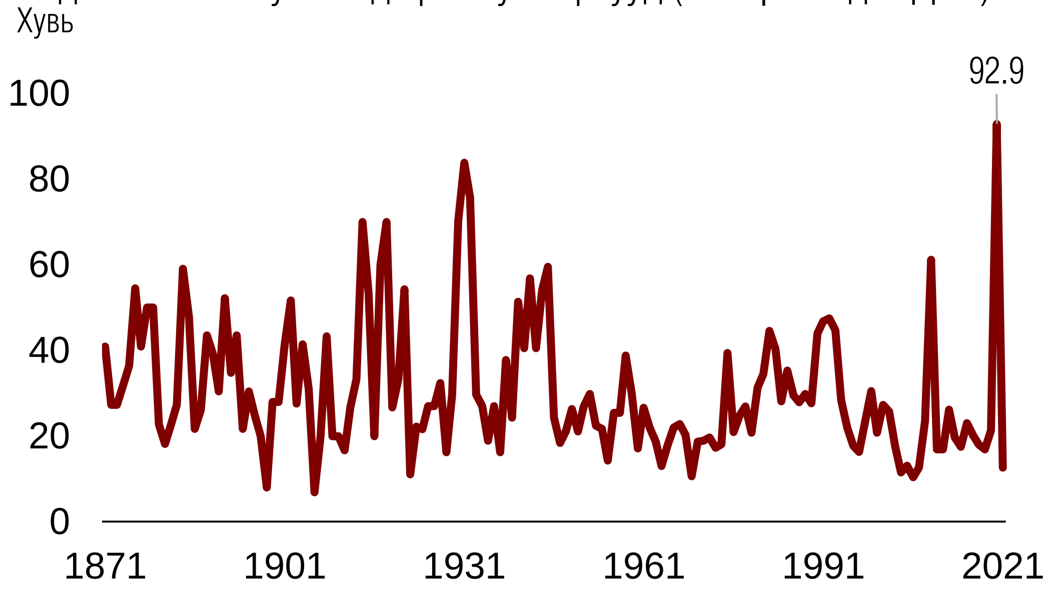

Эх сурвалж: Дэлхийн банк

Гол хувьцааны индексүүдэд гарсан өөрчлөлт /оны эхэн үеэс/

	3 дугаар сар	6 дугаар сарын 15
S&P	31.3%	5.9%
FTSE	31.6%	20.1%
Dow Jones	35.6%	10.8%
Nikkei	28.7%	4.1%
Shanghai	13.8%	6.3%
Hang Seng	20.4%	17.0%

Эх сурвалж: Market Insider

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

Дэлхийн эдийн засаг, санхүүгийн зах зээл

Монгол Улсын эдийн засаг, санхүүгийн зах зээл

Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, сургамж, цаашид

АНУ, Вьетнам, Шинэ зеланд, ОХУ, Англи

АНУ

- Эдийн засаг, эмнэлгийн салбарыг дэмжих хүрээнд нийт 2.8 их наяд ам.долларын (ДНБ-ний 13.6 хувьтай тэнцэх) тусламжийн болон зээлийн багцыг баталсан.
- Fannie Mae болон Freddie Mac-аас ипотекийн зээлийн эргэн төлөлтийг 12 сараар хойшлуулж, зарим төлбөрийг хөнгөлсөн.
- Коронавирусээс болж үйл ажиллагаа нь доголдсон ААН-үүдийн мэдээллийг зээлийн мэдээллийн санд бүртгэхгүй.

Вьетнам

- Хувь хүн болон ААН-ийн орлогын албан татварыг хойшлуулсан
- Газын түрээсийн төлбөрийг 5 сараар хойшлуулсан.
- Эмнэлгийн багаж төхөөрөмжийг татвараас чөлөөлсөн.
- Татварыг шинээр байгуулагдсан бизнесийн хувьд 1 жилээр, ЖДҮ эрхлэгчдийн хувьд 3 жилээр хөнгөлсөн
- Өвчний улмаас ҮА доголдсон ААН-үүдийн ажилчдын цалинг тавих үүднээс хүүгүй зээл авах боломжтой болсон

Шинэ зеланд

- ДНБ-ий 21.3 хувьтай тэнцэх төсвийг баталсан.
- 50-аас бага ажилтантай жижиг бизнес эрхлэгчдэд 100,000NZ (64,770 USD) зээл олгож эхэлсэн.
- Эмнэлгийн болон ариутгалын импортын барааны тарифыг тодорхой хугацаагаар тэгэлсэн.

ОХУ

- Халдвартай нөхцөлд ажиллаж буй эмнэлгийн болон эрүүл мэнд, аюулгүй байдлыг хангах ажилтнуудын цалинг нэмэгдүүлсэн.
- Карантинд байгаа иргэд 2020 оныг дуустал цалингийн доод хэмжээтэй тэнцэх тэтгэмж авна.
- ЖДҮ болон системийн хувьд ач холбогдолтой байгууллагуудын хүүгийн төлбөрийг хөнгөлсөн.
- ҮА доголдсон ААН-үүдэд ажилтнуудынхаа цалинг 2 сарын хугацаанд тавих хэмжээний буцалтгүй тусламж олгосон.

Англи Улс

- Хувиараа бизнес эрхлэгчдийн татвар төлөлтийг хойшлуулах, санхүүгийн байгууллагын харилцагчдын зээл төлөлтийг хойшлуулах
- "Томуу, томуу тост өвчин, тахлын үеийн хариу арга хэмжээ авах үндэсний хэмжээний стратеги"-ийг 2007 онд баталсан
- Бэлэн мөнгөний гүйлгээ хийдэг байгууллагуудад халдварт өвчний үеэр баримтлах ёс зүйн дүрмийг боловсруулсан

Эх сурвалж: Олон улсын валютын сан

Дэлхийн эдийн засаг, санхүүгийн зах зээл

Монгол Улсын эдийн засаг, санхүүгийн зах зээл

Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, сургамж, цаашид

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

Монголын ДНБ-ний өсөлт

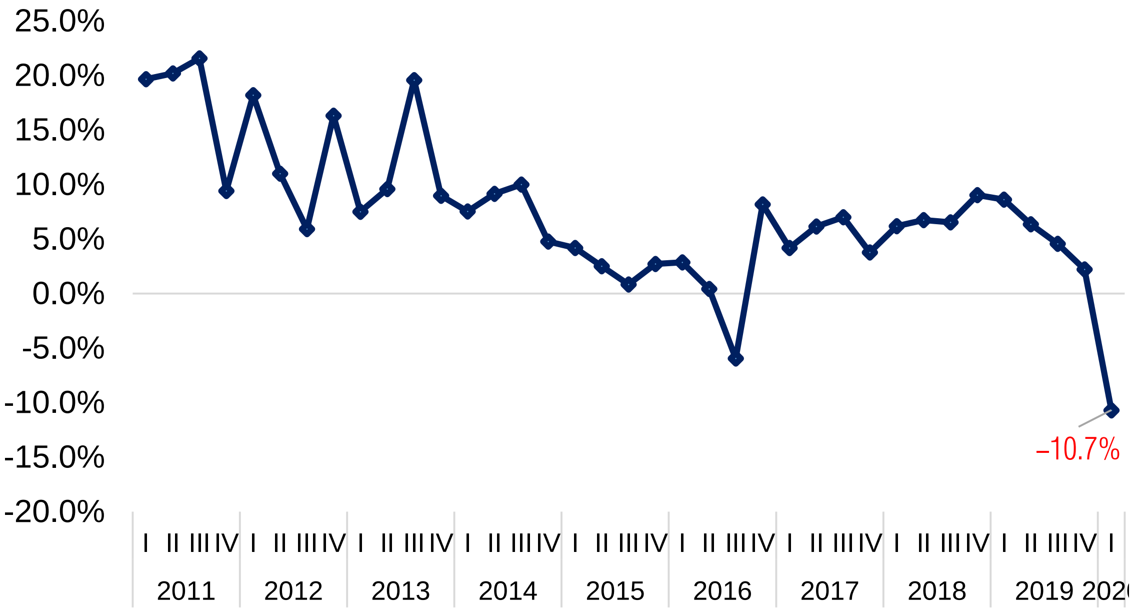

Зочид буудлын салбарын орлого	42.9%	↓
Уул уурхай	29.5%	↓
Жижиглэн худалдаа	11.5%	↓
Нийтийн хоолны салбарын орлого	2.6%	↓
Хөдөө аж ахуй	14.0%	↑
Аж үйлдвэр, барилга	6.4%	↑

ТОП-20 индекс

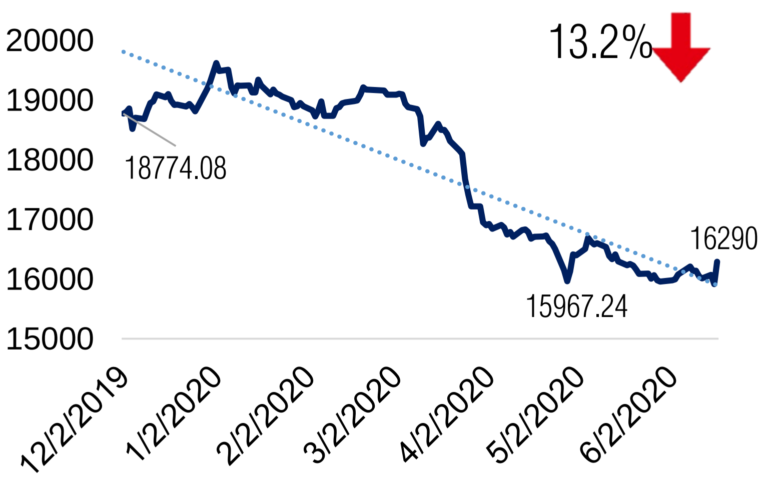

MSE A индекс

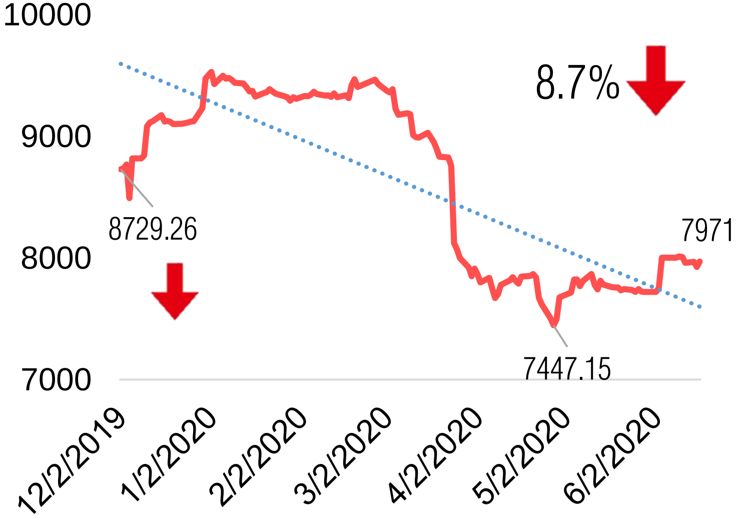

MSE B индекс

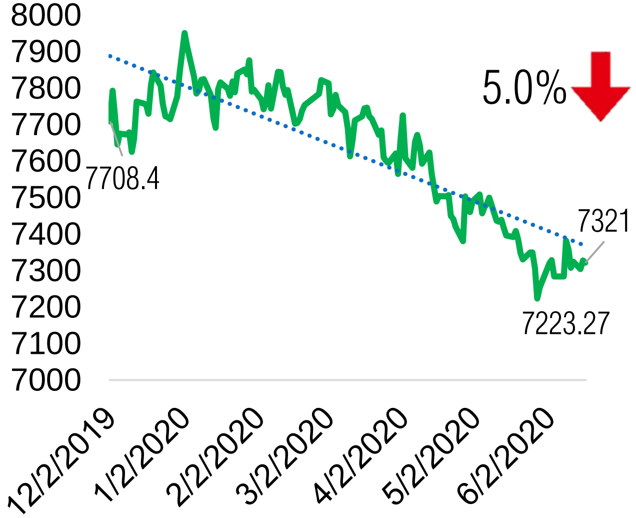

Дэлхийн эдийн засаг, санхүүгийн зах зээл

Монгол Улсын эдийн засаг, санхүүгийн зах зээл

Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, сургамж, цаашид

ХӨРӨНГИЙН БОЛОН ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАХ ЗЭЭЛ

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

Зах зээлийн үнэлгээ /тэрбум төгрөг/

8.5%

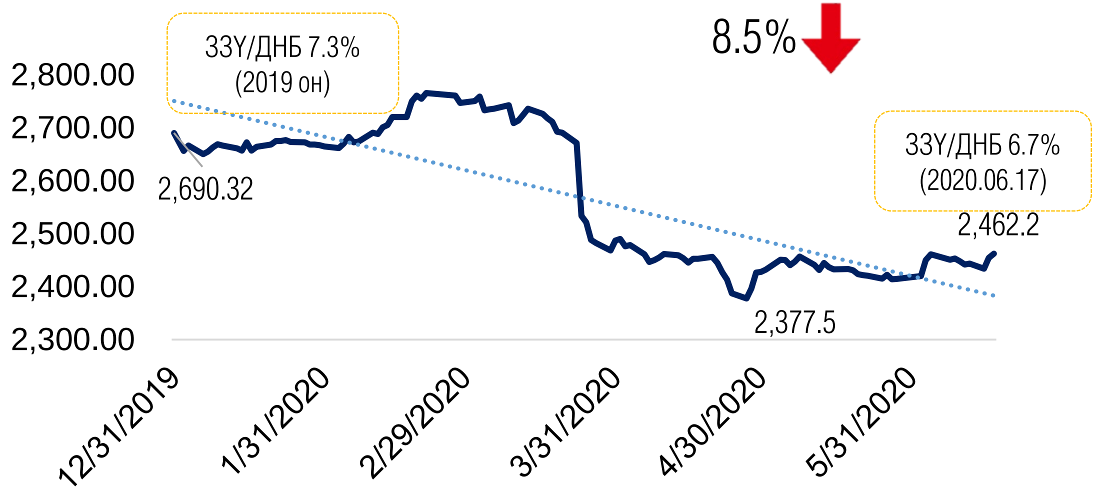

Арилжааны хэмжээ /тэрбум төгрөг/

Өмнөх оны мөн үеэс

72.0%

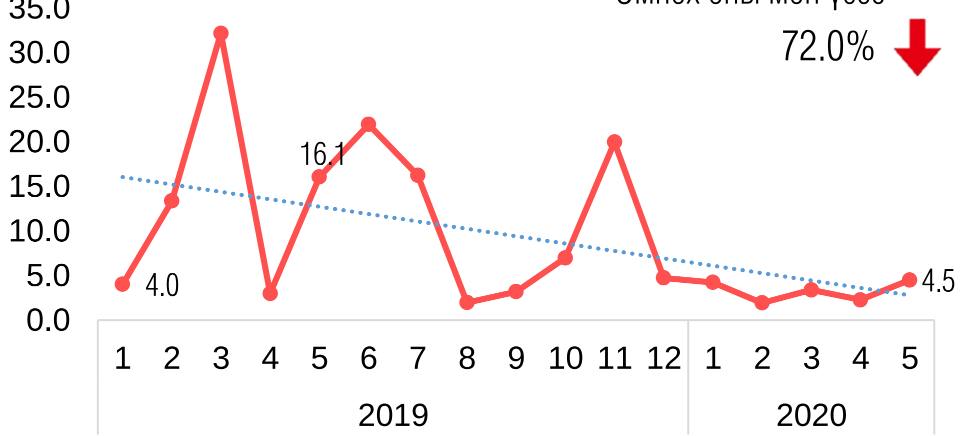

ТОП–20 д багтах зарим компаниудын хувьцаан ханшийн өөрчлөлт /оны эхэн үеэс 6 дугаар сарын 17–ны байдлаар/

Таван толгой	15.4% ↓	Мандал даатгал	21.4% ↓
Говь	31.2% ↓	Би ди сек	17.5% ↑
АПУ	11.6% ↓	Ард санхүүгийн нэгдэл	17.6% ↓
СҮҮ	4.8% ↓	МИК холдинг	15.3% ↓
ЛЭНД	27.7% ↓	Шарын гол	9.1% ↓
Монгол Базальт	17.3% ↓		

ХААБ–ээр арилжаалагдсан бараа бүтээгдэхүүн

14.7%

*Өмнөх оны мөн үеэс 2020 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар

ДААТГАЛЫН САЛБАР

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

Даатгалын нийт хураамж

6.3% ↑

Төрөл	2019.I	2020.I
Хөрөнгийн даатгал	13.7%	17.8%
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	19.4%	17.5%
Автор тээврийн хэрэгслийн даатгал	16.8%	17.8%
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	13.6%	15.1%
Бусад	7.1%	5.5%
Хариуцлагын даатгал	8.2%	8.1%
Агаарын хөлгийн хариуцлагын даатгал	3.1%	1.3%
Барилга угсралтын даатгал	17.0%	16.1%
Урт хугацааны даатгал	1.1%	0.9%

Даатгалын нөхөн төлбөр

24.8% ↑

Төрөл	2019.I	2020.I
Хөрөнгийн даатгал	5.8%	10.9%
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	37.9%	32.0%
Автор тээврийн хэрэгслийн даатгал	31.3%	28.7%
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	15.7%	16.5%
Бусад	5.0%	6.8%
Хариуцлагын даатгал	2.0%	4.1%
Санхүүгийн даатгал	1.4%	0.0%
Барилга угсралтын даатгал	0.0%	0.1%
Урт хугацааны даатгал	0.9%	0.9%

Даатгалын хохирлын тоо

16.5% ↓

2019.I	2020.I
6,942	5,796

- Хорио цээр тогтоосонтой холбоотой авто тээврийн ослын тоо буурч **нөхөн төлбөрийн зардал буурсан**
- Даатгалын бүтээгдэхүүний борлуулалт **буурсан** /Хорио цээр тогтоосноор үйлчлүүлэгчдийн тоо/

Даатгалын салбарын ашгийн үзүүлэлт /тэрбум төгрөг/

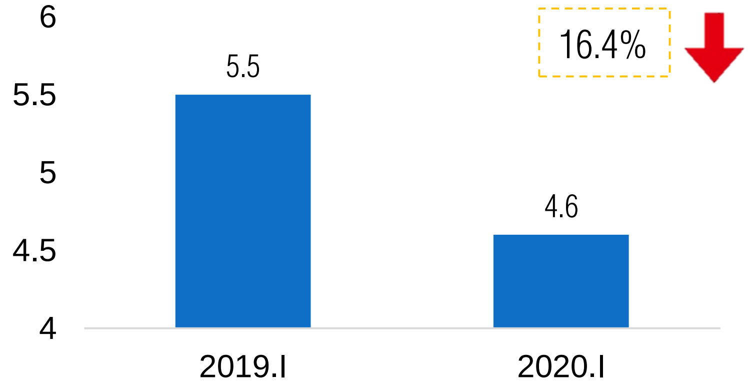

Дэлхийн эдийн засаг, санхүүгийн зах зээл

Монгол Улсын эдийн засаг, санхүүгийн зах зээл

Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, сургамж, цаашид

БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГА

Зээлийн үлдэгдэл дүн, банк, санхүүгийн байгууллагаар /тэрбум төгрөг/

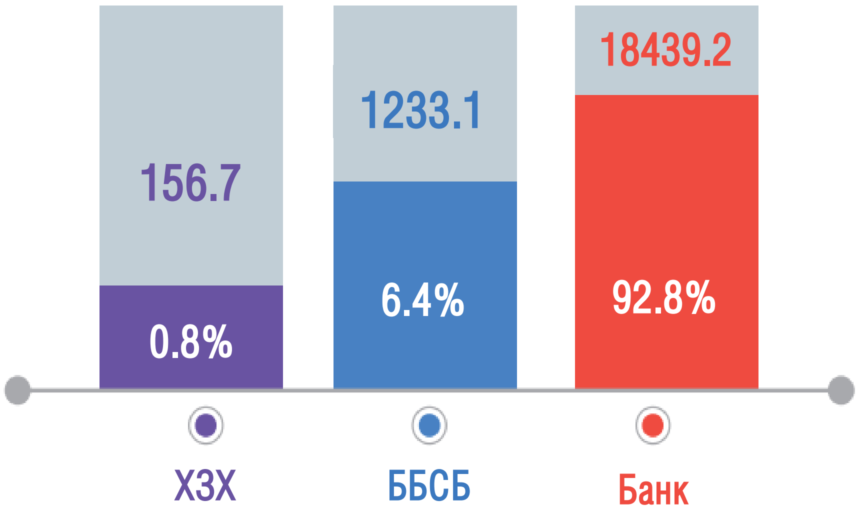

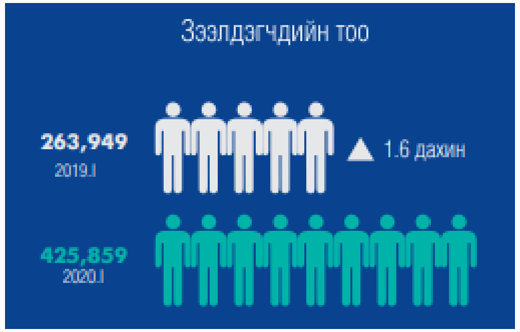

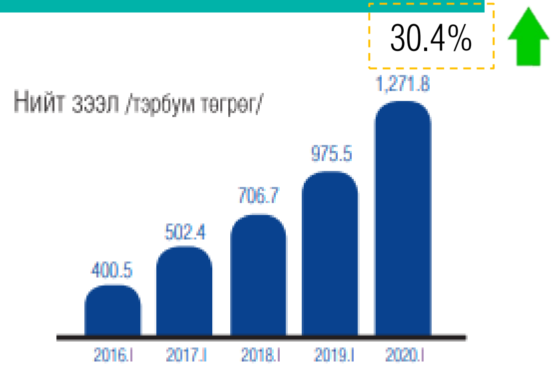

ББСБ–уудын зээлийн дүн, салбарын ангиллаар

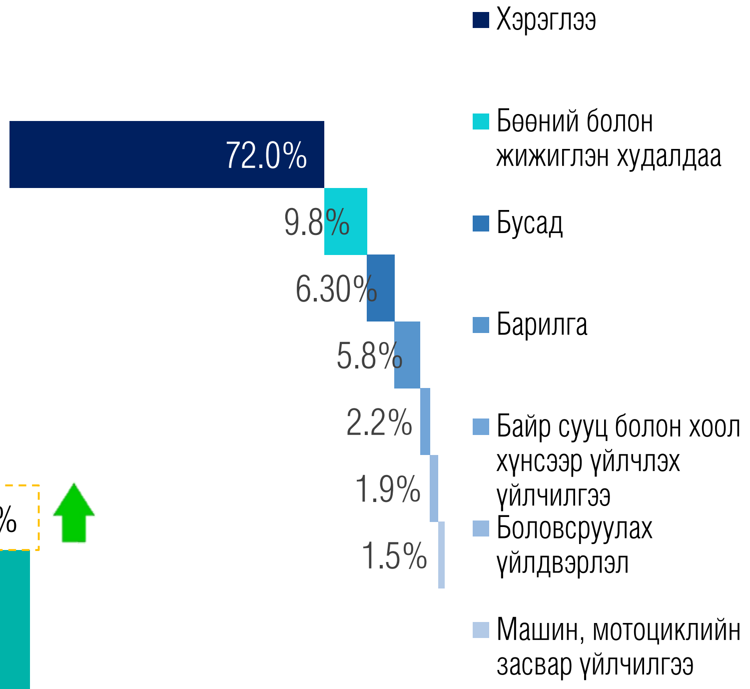

Зээлийн хүү

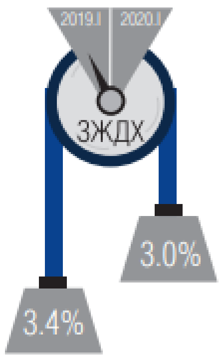

Зээлийн ангилал

Хэвийн	87.6%
Хугацаа хэтэрсэн	4.0%
Чанаргүй	8.4%

- Өндөржүүлсэн бэлэн байдлаас үүдэн зээл авсан иргэдийн орлого тасалдан, улмаар зээлийн чанар муудах;
- Зээлийн чанар муудах нь банк бус санхүүгийн байгууллагуудын зээлийн нийлүүлэлт буурч, зээл хумигдах үзэгдэл бий болох, цаашлаад зээлийн хүү өсөх;
- Банк бус санхүүгийн байгууллагуудын зээлийн чанар муудснаар, тэдгээрийн орлого багасаж, улмаар ажлын байрны цомхотгол зэрэг зардал танах арга хэмжээг авах.

Дэлхийн эдийн засаг, санхүүгийн зах зээл

Монгол Улсын эдийн засаг, санхүүгийн зах зээл

Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, сургамж, цаашид

ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШОО

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

ХЗХ–дын зээл

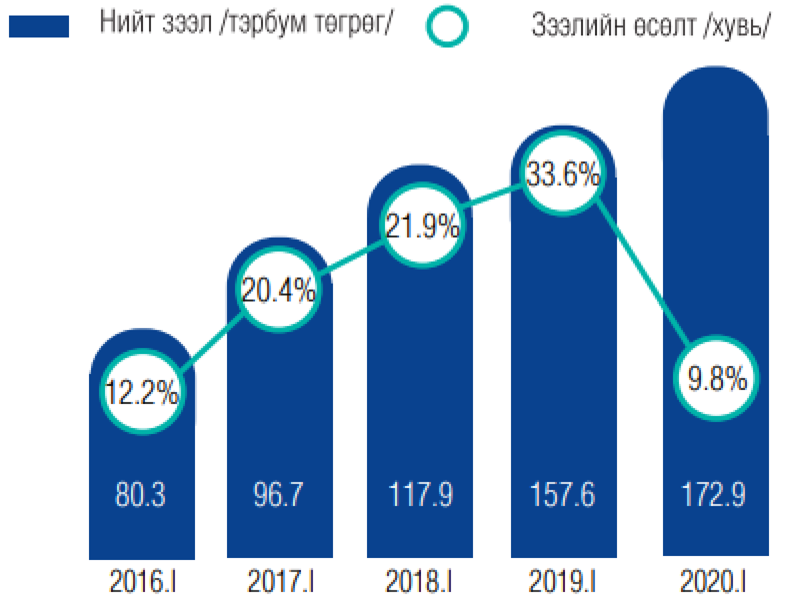

ХЗХ–дын чанаргүй зээлийн нийт зээлд эзлэх хувь

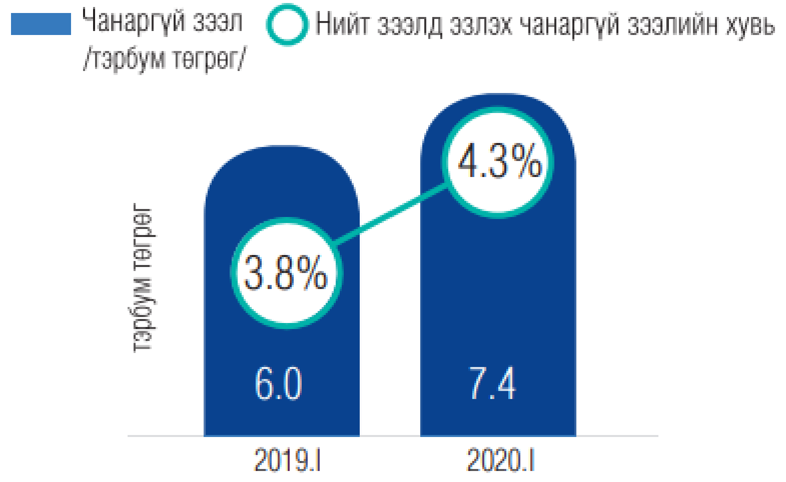

- ХЗХ–ны зээлдэгч гишүүд зээлээ эргэн төлж чадахгүй байдалд орж, улмаар үйл ажиллагааны зардлаа нөхөж чадахгүй, алдагдалд орох;
- Хадгаламж эзэмшигчид хадгаламжаа татах сонирхол нэмэгдэж болзошгүй;
- Бүх гишүүдийн ээлжит хурлыг 4 дүгээр сарын 01–ний өдрийн дотор зарлан хуралдуулах үүрэгтэй. Гэвч улс орон даяар өндөржүүлсэн бэлэн байдал зарласан тул хурлыг хуульд заасан хэлбэрээр зохион байгуулах боломжгүй;
- Хорооноос газар дээрх шалгалт хийсний үндсэн дээр тусгай зөвшөөрлийн хугацааг сунгах эсэх асуудлыг шийдэх, ХЗХ–дын хувьд тодорхойгүй байдал үүсэх;

NORTH AMERICA
EUROPE
ASIA
North Atlantic Ocean
North Pacific Ocean
AFRICA
SOUTH AMERICA
Indian Ocean
AUSTRALIA
South Pacific Ocean
South Atlantic Ocean